

STRATEGIE NAKLÁDÁNÍ S ODPADY VZNIKLYMI NA ÚZEMÍ MĚSTA TRUTNOV

Zpracovatel: Město Trutnov – Městský úřad, Odbor životního prostředí
Ing. Vendula Kasperová
Ing. Tomáš Síč

1. ÚVOD

V souvislosti se změnou legislativy v oblasti odpadového hospodářství, kdy dne 01.01.2021 vzešel v platnost zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, je třeba upravit stávající systém nakládání s komunálním odpadem vznikajícím na území města Trutnov tak, aby byl i nadále funkční, napomáhal k rozvoji města, byl přehledný a šetrný k životnímu prostředí, minimalizoval ekonomické dopady na město a jeho občany a aby zároveň splňoval požadavky platných právních předpisů.

Nakládání s komunálními odpady řeší město Trutnov prostřednictvím společnosti Transport Trutnov s. r. o., která disponuje potřebnými povoleními k nakládání s odpady dle platné legislativy.

2. AKTUÁLNÍ STAV

Systém, který je ve městě v současné době nastaven, umožňuje třídění plastů vč. nápojových kartonů, papíru, skla a kovů prostřednictvím barevně odlišených nádob rozmístěných po celém území města. Od roku 2019 je zavedeno třídění biologicky rozložitelného odpadu, ten je shromažďován v nádobách, které město zakoupilo s využitím dotace a zapůjčilo občanům bydlícím v rodinných domech. K dispozici mají občané 2.000 ks hnědých popelnic o objemu 240 l. Na místech v sídlištní zástavbě je rozmístěno celkem 20 ks kontejnerů na bioodpad. Plasty, papír, sklo a kovy jsou sbírány v kontejnerech obvykle o objemu 1.100 l nebo 1.500 l.

Nevytříděný (zbytkový) odpad je shromažďován v popelnicích a kontejnerech a 1x týdně vyvážen na skládku odpadů v Trutnově-Bohuslavicích. Bioodpad je svážen 1x za dva týdny v období duben – listopad do kompostárny. Papír a plasty jsou odváženy převážně 1x za týden, ostatní separovaný odpad dle naplněnosti kontejnerů. Tyto druhy odpadů jsou následně předávány k dalšímu zpracování či postoupeny jednotlivým odběratelům.

Dalšími komoditami, které je možné v Trutnově třídít, je použitý textil, jehož sběr zajišťuje společnost Dimatex CS spol. s. r. o. (bílé stacionární kontejnery), a drobné vyřazené elektrospotřebiče (červené stacionární kontejnery), které jsou sváženy společností ASEKOL a. s. Tyto komodity jsou sbírány v režimu předcházení vzniku odpadů.

Počty nádob na separovaný odpad:

Plasty	229
Papír	215
Sklo	160
Bioodpad	20
Elektroodpad	30
Textil	32
Kovy	10

Rozmístění jednotlivých nádob lze jednoduše zjistit prostřednictvím mapového portálu města Trutnov v aplikaci Mapa odpadového hospodářství.

V místních částech města (Lhota, Voletiny, Starý Rokytník, Libeč a Bohuslavice) jsou stabilně umístěny velkokapacitní kontejnery určené k odkládání velkoobjemového odpadu. Jedná se o nadstandardní službu pro občany z „integrovaných“ obcí. Kontejnery mají sloužit pro

velkoobjemový odpad (nábytek, velké elektrospotřebiče atd.), které lze dále vytřídit a předat k využití. Služba byla zavedena v minulosti z důvodu větší vzdálenosti těchto míst od sběrného dvora, je však zneužívána občany z širokého okolí a často je zde odkládán odpad, pro který kontejnery nejsou určeny (směsný komunální, bioodpad a další), a také odpad související s podnikatelskou činností.

Pro odložení vytříděného odpadu je v Dolním Starém Městě k dispozici sběrný dvůr, jehož provozní doba byla v minulém roce rozšířena a je otevřen 6 dní v týdnu (mimo neděle). Sběrný dvůr má dostatečnou kapacitu – v roce 2017 došlo k jeho rozšíření a nepředpokládá se, že by v budoucnu kapacitně nevyhovoval. Zde jsou shromažďovány nejen plasty, papír, sklo, bioodpad, kovy nebo použitý textil, ale i nebezpečné odpady, oleje, dřevo, velkoobjemový odpad atd. Provoz sběrného dvora zajišťuje během otevírací doby stálá obsluha.

3. NÁKLADY NA ZAVEDENÝ SYSTÉM NAKLÁDÁNÍ S ODPADY*

Zbytkový komunální odpad	13.133.000 Kč
Tříděný odpad vč. provozu sběrného dvora	6.194.000 Kč
Velkokapacitní kontejnery v „integrovaných“ obcích	2.096.000 Kč

* skutečně vynaložené náklady za rok 2020

4. ZMĚNY V LEGISLATIVĚ PLATNÉ OD 01.01.2021

Poplatek za ukládání využitelných a recyklovatelných odpadů na skládky

Až do konce roku 2020 byly obce, na jejichž území se nachází skládka odpadů, od poplatku za uložení odpadu na skládce (tzv. „skládkovacího poplatku“) osvobozeny. S novým zákonem o odpadech platí tento poplatek i obce, na jejichž území se nachází skládka, tedy za každou tunu komunálního odpadu uloženého na skládce zaplatí město navíc v letošním roce 500 Kč. Pokud však celkové množství odpadu uloženého na skládce přesáhne limit 200 kg/obyvatel Trutnova/rok, skládkovací poplatek se automaticky zvyšuje na 800 Kč/t.

Sazba pro jednotlivé dílčí základy poplatku za ukládání odpadů na skládku (v Kč/t)

Poplatkové období v roce										
Dílčí základ poplatku za uložení odpadů	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
využitelných	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850
zbytkových	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
nebezpečných	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
vybraných technolog.	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
sanačních	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

Skládkovací sleva

V případě ukládání směsného komunálního odpadu na skládku může město uplatnit tzv. „slevu“. Za každou tunu uloženého komunálního odpadu zaplatí skládkovací poplatek ve výši 500 Kč, ale pouze v případě, že v roce 2021 nepřesáhne množství tohoto odpadu 200 kg/obyvatele/rok. V dalších letech se pak limit na osobu snižuje vždy o 10 kg na občana a rok.

Množství odpadu pro uplatnění skládkovací slevy (v t/rok)

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Množství odpadu	0,20	0,19	0,18	0,17	0,16	0,15	0,14	0,13	0,12

V roce 2020 uložilo město na skládku 5605 t komunálního odpadu a 1503 t objemného odpadu z velkokapacitních kontejnerů. Přepočteno na jednoho obyvatele jde o 185 kg/obyvatele/rok u komunálního odpadu a 50 kg/obyvatele/rok u objemného odpadu z velkokapacitních kontejnerů. Lze tedy předpokládat, že v roce 2021 by většina odpadů měla být na skládku uložena v režimu „slevy“.

Výnos z poplatků za ukládání využitelných a recyklovatelných odpadů na skládky

Nový zákon o odpadech změnil i doposud zavedený systém, podle kterého byl skládkovací poplatek příjmem obce, na jejímž území se skládka odpadů nachází. Nově se vybraná částka dělí mezi obec a Státní fond životního prostředí, přičemž u nejčastěji ukládaných – komunálních odpadů podíl určený obci s každým dalším rokem klesá.

Dělení částí výnosu ve výši dílčích poplatků (v %; rozpočet obce, na jejímž území se skládka nachází/rozpočet Státního fondu životního prostředí České republiky)

Poplatkové období v roce										
Dílčí poplatek za uložení	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
využitelných	60/40	50/50	45/55	36/64	28/72	26/74	24/76	22/78	20/80	20/80
zbytkových	80/20	75/25	75/25	75/25	75/25	60/40	60/40	50/50	50/50	40/60
nebezpečných	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50
vybraných technol.	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0	100/0

Rekultivační poplatek

Doposud činila výše rekultivačního poplatku za tunu uloženého odpadu na skládce 100 Kč. Od ledna 2021 je tento poplatek navýšen na částku 145 Kč/t.

Náklady na likvidaci 1 tuny smíšeného komunálního odpadu uložením na skládce činí:

557 Kč uložení komunálního odpadu na skládce + 500 Kč (800 Kč) skládkovací poplatek + 145 Kč rekultivační poplatek, tedy celkem 1.202 Kč (1.502 Kč)

5. NÁVRH NA ZMĚNU SYSTÉMU NAKLÁDÁNÍ S ODPADY VČ. ČASOVÉHO PLÁNU

Město Trutnov nemá v současné době alternativu likvidace komunálního odpadu. Zařízení pro energetické využití odpadů (tzv. „spalovny“) jsou kapacitně naplněné a pro naši oblast těžko dostupné – nejbližší je v cca 100 km vzdáleném Liberci. Jedinou možností je skládkování, je tedy nezbytné nastavit systém tak, aby docházelo k postupnému snižování zbytkového odpadu a ke zvyšování podílu vyseparovaných složek. Navrženy jsou následující cíle:

- Rozšíření systému o sběr použitých olejů a tuků
 - Tuto povinnost vyplývající ze zákona o odpadech prozatím město plní prostřednictvím kontejneru umístěného ve sběrném dvoře.
 - Rozmístěním cca 20 sběrných nádob rovnoměrně po území města dojde k dalšímu rozšíření služby občanům i k navýšení podílu vyseparovaného odpadu.

- Dojde k eliminaci odpadů, které způsobují problémy v městské kanalizaci.
- Zavedení služby: rok 2021
- Rozšíření systému o sběr bioodpadu v zahrádkářských osadách
 - Velkokapacitní kontejnery budou umístěny na dohodnutém místě 1x za dva týdny (střídání s odvozem velkoobjemového odpadu z místních částí) u zahrádkářských kolonií.
 - Dojde k rozšíření služby pro značnou část obyvatel města i k navýšení podílu vyseparovaného odpadu vůči zbytkovému komunálnímu díky většímu množství bioodpadu.
 - Zavedení služby: rok 2021
- Snížení frekvence svozu velkokapacitních kontejnerů umístěných v místních částech Lhota, Voletiny, Starý Rokytník, Libeč, Bohuslavice
 - Snížením frekvence dojde ke snížení množství odpadů vyvážených na skládku.
 - Kontejnery budou na obvyklá místa přistaveny 1x za dva týdny od pátku do pondělního rána.
 - Zavedení změny: rok 2021
- Zavedení systému Door to door
 - Město zajistí barevné odpadové nádoby o obsahu 120 l nebo 240 l na papír a plast a nádoby zapůjčí občanům (tento systém funguje již dva roky s hnědými popelnicemi na bioodpad). V první fázi budou do systému zapojeny rodinné domy, později i menší bytové domy.
 - Bude zaveden nový harmonogram svozu odpadu. Směsný komunální odpad bude svážen 1x za dva týdny, ve stejné frekvenci budou sváženy i další komodity, tedy plasty, papír a bioodpad.
 - V lokalitě Vnitřní město, kde je doposud možnost třídít odpad značně omezená (kontejnery nejsou v dostupné vzdálenosti – není je kam umístit), bude možné ukládat vytríděný odpad do k tomu určených barevně rozlišených pytlů. Svoz bude probíhat obdobně jako v případě barevných popelnic.
 - Množství barevných kontejnerů 1100l a 1500 l určených ke sběru plastů a papíru rozmístěných v zástavbě rodinných domů bude možné snížit. Dojde tak k eliminaci nevzhledných míst ve městě, kterými některá kontejnerová stání rozhodně jsou, protože jsou mnohdy obestavená odpadem, který se do kontejnerů nevejde ať už z důvodu jejich naplněnosti nebo proto, že odpad je objemný, případně že do těchto kontejnerů vůbec nepatří.
 - Snížením frekvence svozu směsného komunálního odpadu dojde ke snížení množství odpadů vyvážených na skládku. Občané budou motivováni důsledněji třídít nejen snížením frekvence svozu černých popelnic, ale zejména snadnou dostupností popelnic na tříděný odpad, které budou mít přímo u svého objektu. Významným faktem bude i navýšení podílu vyseparovaného odpadu vůči zbytkovému komunálnímu.
 - Zavedení systému: rok 2022

6. ZÁVĚR

Pro moderní společnost představuje odpad zdroje, jejichž využitím šetříme primární suroviny a životní prostředí. Díky nově nastavenému systému bude nakládání s odpady efektivnější, šetrnější k životnímu prostředí a minimalizuje ekonomické dopady na město a jeho občany. Zároveň splní zákonem danou hierarchii, která upřednostňuje předcházení vzniku odpadů a materiálovou recyklaci odpadů před energetickým využitím, spalováním a skládkováním.